

Моніка Тылявска
Ярослав Мазур

Осін на два пера і вельо голасів

XXVII Лемківска Творча Осін, Ѓорлиці-Біловежа

Осін то характерна пора рока, кус меланхолійна, мрачна, часом депресийна, а часом, цілком противні, выполнена кольорами. Осін то час з теплом гарбатом і книжком в руці. Певно і зато што рока Стоваришыня Лемків і Руска Бурса запрашают до себе осіню, на Лемківску Творчу Осін. І так 05.10.2019 рока уж холоднійшым пополудньом зобрали ся вшыткы тоты, якы як раз мали охоту на спільный вечер з творами писаной штуку. І не могла бы ся зачати тотя стріча без одвиджыня Ізбы Памяти Івана Русенкы, лемківского будителя, якого творы до днес сут з нами близко. Кед уж пак публика засіла выгідні в невеликій бурсяній сали, ведучый Стоваришыня Руска Бурса, Богдан Ѓамбаль, привитал зобраных, в тым офіційных гости, Александра Августина з Выділу освіти, культуры і соспільных справ Уряду Міста Ѓорлиці, як тіж Романа Дзюбіну, Заступцю Ведучого Рады Ѓорлицкого Повіту. Тогорічна Лемківска Творча Осін была посвячена Александрови Павловичови в памят двосотной річиці народжыня і власні од його біографіі і творчого силуэта представлених газдыньом Осени, проф. Оленом Дуць-Файфер і дополнених газдом, Петром Мурянком, зачало ся выступліня при творчым столі. Не продължыло ся оно єднак в выпрацуваный уж на Осенях спосіб, то значыт, допрошыньом до стола інчых літературных творців. Тым разом безпосередньо по доповідях дано час і простір інчій формі штуку, музычным выступліням. Перша на сцені станула гордіст нашой Бурсы, ансамбль

«Терочка», його наймолодша група. Малы Лемчата скоро вкрали серця публіки, з великим заангажуваньом і полным гамбом співаючы так народны співанкы, як і авторскы тексты лемківських поетів. Треба додати, же тота мала «Терочка» фунгує лем піл рока, а уж ма дост богатый репертуар. В выконаню дало ся чути поділ на два голоса, запрезентували ся тіж солистки. Видно, же буде то наша бурсяна потіха. В слід за нима на сцені выступили нашы гости з заграниці – ансамбль Біловежанка, як по самій назві не тяжко ся додумати, з Біловежы на Словаціі. Дівчатка як малюваны захопили публіку своіма голосами. Співали з таким легкістю, же часом аж ся здавало, гейбы то не живый спів, лем популярный серед артистів плейбек. Але ні, Русинкы і Русины з Пряшівской Руси так маю, же де бы іх не поставил, там бы заспівали все так само гарді. Окрем голов сів загальный сценічний стиль выступаючых притігал увагу. В часі співу усміх не сходил з іх гамбочок, а очка весело позерали на публіку.

По музичній части наступил час запросити до стола інчых творців. Засіли при ним того рока, окрем газдів, Данієля Капральова зо Снины на Словаціі, Наталия Криничанка зо Львова як тіж Павел Коробчак з Вроцлава. Як першы свой найбарже актуальну творчіст представил Павел Коробчак. Забрал він нас в світ сучасный, в якій в своїм *Кулявым верши* хтіл ся шмарити, повандрували сме тіж през зимовый гірскій краєвид в презентуваній прозі і нашлы сме характерны для каждого Лемка однесіня до символів нп. в верши *Икона* ци *Зас в Креници*. Натоміст Пані Данієля вказала ся нам як барз вражлива, кус непевна себе і своей творчости особа. Ёй творчіст vznikала з потребы серця і души. Писала о своїх емоциях, о думках, як ся являю в ей голові. В ей творчости нашлы сме вельо однесінь до Бога, видно, же занимає Він важне місце в жытю авторкы, і же з Богом легше ій іти през світ. Пані Данієля вказала, же не треба писати долгых поем, а часом в двох ци трьох ленійках помістит ся вшытко, ціла суть жытя. Скроміст і вражливіст авторкы зробили велике вражыня на учасниках події. Инакше запрезентувала ся нам Наталия Криничанка, котра признала щыро, же рока жытя на Україні причынили ся до того, же планно радит собі з лемківскым языком. Сама не вірила, же даколи сполнит ся ей мрія приіхати на Лемковину, бо для ей родичів в недавных іщы часах было то неможливе. Наталия представила нам вершы Романа Вархола, котры барз цінит і любит. Могли сме тіж почувти ей чудовый лемківскій спів. На сам конец выступили газдове Осени. Як перша Олена Дуць-Файфер як сама признала з вершом, котрый возник

ден скорше, а довершыл ся в ей голові в часі дороги з Кракова до Ёрлиц, коли іхала на Осін. Был то барз особистый верш, в котрым пращала ся з вмерлым братом. Вшыткы замерли сме на хвилю коли авторці задыржал голос. Але така часом є поезия, котра родит ся в болях і терпліню. Бо чым барже болит, тым красшы вершы вознікают. І як вишня на торті на конец рюк своє слово великій лемківскій поета Петро Муриянка. Пан Петро ма велику легкіст і свободу выповіди, бе з него простота і щыріст, але рівночасно є в тым вшыткым штоси таке, што выносит на вершыны вершын. Люблю слухати Муриянку, што-небуд бы оповідал. А припомнул він еден зо своїх старых верши *Бык і бача*, бо як сам признал зо щырістю, свої найновійшы творы забыл взяти. Пак уж была лем, або аж гостина. Спільны бесіды в кутиках і спільный спів, котрый все лучыт. А того вечера получил Русинів, котры на штоден переділены сут границями державы, а в Рускій Бурсі не было нияких границ лем спільні проведеный в приємній атмосфері час.

Шестый жолтня был другим дньом Лемківской Творчой Осени. Головны торжества прошли в селі Біловежа, котре находит ся пару кільо-метрів на полудне од Бардийова. В склад делегації, котра брала участ в тій значучій культурній події входили русиньскы поеты: Даніеля Капральова, Наталия Криничанка, Олена Дуць-Файфер і Петро Муриянка. Присутны были тіж Андрий Копча – ведучый Товаришыня Лемків, Богдан Гамбаль – ведучый Товаришыня Руска Бурса а еодночасно представник лемківского радия ЛЕМ.фм, як тіж старша група ансамблю «Терочка». Закля еднак зачали ся торжества, група Лемків довершыла своєрідне помонничество слідами великого русиньского будителя Александра Павловича. Перегринация зачала ся во Свиднику, де зложено вязанкы квітя і запалено свічки на гробі а тіж під памятником поеты. Пак делегация переіхала до села Шарішске Чорне, місця вроджыня Павловича, де тіж зложено квітя і запалено свічки. В тых вшыткых барз важных для корінной культуры місцях зобраны одспівали «Вічная памят», «Я Русын был» і «Горы нашы». В Біловежы, місци тринадцетлітньої священничой послугы Павловича (парохом был гев през штырі рокы тіж Александер Духнович), наступила зворушаюча стріча з жытелями села, тамтышнім парохом, бывшим старостом, Петром Микулом, як тіж Ведучым Русиньской Оброды, Мартіном Карашом. Під клібаніом, в котру вмурувана є таблиця гу чести Павловича, выголошали ораторії газды і запрошены гості. Одспівано русиньскій гимн і «Вічная памят». Дальша

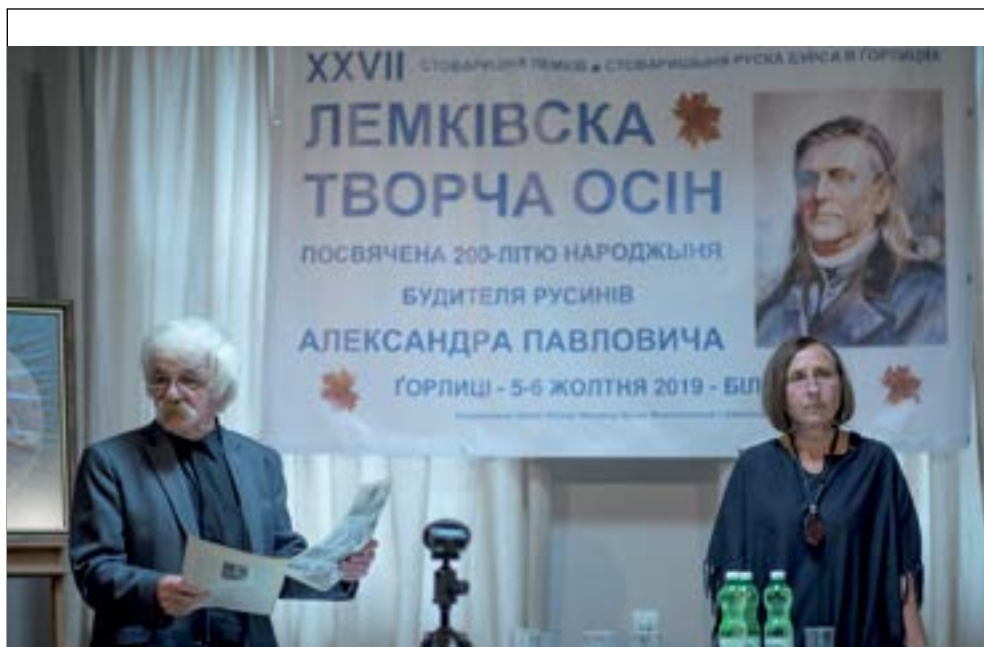
част торжества прошла в тамтышнім Народным Домі. Артистычну оправу запевнил празднуючий 15-літя свойого основаня ансамбль «Біловежанка», котрый в своїм прекрасным выступі прикликал місцевы співы і традиції. Друга част концерту належала до «Терочки». Нашы дівчата і хлопці дали popis своїх вокальных і танцювальных знань, котры на долго запишут ся в памяти. На особливу увагу заслуге гев праца цілого ансамблю, котрый до звуків професийной капелі Андрия Трохановского годен в так чудовый спосіб вказати скарбы лемківской народной музыкы. Ансамбль вельократні бісувал при бурливых оплесках выполненной по берегы салі. По концерті наступила дальша част Лемківской Творчой Осени. Присутны на торжестві лемківскы поеты читали творы Александра Павловича а тіж свої вершы. Проведены были тіж дискусії о літературі, языку і русиньскій культурі. Вечером лемківскы участники стрічы через прекрасну Маковицю удали ся в родинны стороны.

Лемківска Творча Осін першыраз проведена была по обох сторонах Бескіда. До Руснаків по полудньовій страні повюл поетів, співаків, музыків покровитель, якому осін посвячено, Александер Павлович. Він сам – так в свой біографіі (його мама, по роді Гладышівска, вела свої корені з Лемківской Руси), як і творчости, мотывы якої сут універсальны для вшиткых Русинів – лучыл перетяты, але тіж споены Карпатами русиньскы землі і русиньскы сердца.

Лемківська Творча Осін фотографічним оком Ярослава Мазура

1. Учасники Творчої Осені обзирають експонати в Ізбі Пам'яті Івана Русенки

2. Слів пару о Александрі Павловичу

3. Хоц маленька, але як розспівана Терочка

4. Публика з радістю позерат на малых співаків

5. Русиньскы співакы то професіоналісты од малого

6. Яка краса приїхала на Осін з Біловежы

7. Презентація творців то суть Осени

8. Поезія буває зворушненьом

9. В Свиднику при гробі Павловича

10. Нагробный монумент Будителя

11. Лемківскы творчы силы під свидницкым памятником Павловича

12. В місци народжыня Будителя - Шарішскым Чорным

13. Ансамбль Біловежанка праздуе свое 15-ліття

14. Але ся розгулялі старшы Тарочки

15. Біловежа долго буде споминала Терочку а Терочка Біловежу

16. Творці і в Біловежы мали свій презентацыйный час